

ความชานินจากการเผชิญความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนใต้: ความสัมพันธ์
ระหว่างความรุนแรงในชุมชน องค์ประกอบทางปัญญา ทางอารมณ์
และพฤติกรรมก้าวร้าว

*Desensitization to Exposure to Community violence in 3 southern
border provinces: The association between cognitive, emotional
components and aggressive behavior*

พีร วงศ์อุปราช
หมวดการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี
Bentley45@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชนและความก้าวร้าว ซึ่งใช้
องค์ประกอบด้านปัญญาและอารมณ์เป็นตัวแปรต้นกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมและ
อาชีวศึกษาจำนวน 405 คน แล้วใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เมื่อพิจารณาจากโมเดลรวม พบว่าการเผชิญความ
รุนแรงในชุมชนของเยาวชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความก้าวร้าว โดยความเชื่อบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว และ
ความสะเทือนอารมณ์เป็นตัวแปรที่อธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าว กล่าวคือ เมื่อเยาวชนต้องเผชิญความรุนแรงในชุมชนส่งผล
ต่อความเชื่อบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าวและความสะเทือนอารมณ์ตามไปด้วย โดยการเพิ่มขึ้นของความเชื่อบรรทัด
ฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าวนำไปสู่ความก้าวร้าว แต่ความสะเทือนอารมณ์นำมาซึ่งการลดความก้าวร้าวลง

สำหรับโมเดลเพศชายและเพศหญิง พบว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคล้ายคลึงกันยกเว้นไม่พบ
ความสัมพันธ์ระหว่างความสะเทือนอารมณ์และความก้าวร้าวใน โมเดลเพศชาย ดังนั้นข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ให้
ข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับการบำบัด ช่วยเหลือที่บูรณาการ และความจำเป็นเร่งด่วนของการศึกษาระยะยาว

คำสำคัญ: การเผชิญความรุนแรงในชุมชน, องค์ประกอบทางปัญญาและอารมณ์,
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

This study investigated the relationship between exposure to community violence and aggression by considering cognitive and emotional components as mediators. A sample of 405 students from both secondary and technical school was recruited, and a battery of questionnaires was administered. For the overall model, findings indicated that more exposure to community violence significantly had a positive relationship with high aggression as significantly mediated by normative beliefs about aggression and emotional distress. Specifically, the underlying mechanism between exposure to community violence and aggression can be explained by increasing normative beliefs about aggression and emotional distress, and then led to aggression, but higher level of emotional distress decreased the level of aggression.

For both male and female model, the invariant pattern between models can be observed except the non-significant relationship between emotional distress and aggression in male model. This data suggested that the comprehensive intervention and longitudinal study is required and immediately implemented.

Keywords: *Exposure to community violence, cognitive-emotional component, three southern-border provinces of Thailand*

1. บทนำ

สถานการณ์ความรุนแรงในชุมชนภายในประเทศ โดยเฉพาะสถานการณ์ที่รุนแรงถึงขั้นบาดเจ็บล้มตาย เหตุการณ์ที่เต็มไปด้วยความรุนแรงปรากฏหลักฐานชัดเจนผ่านสื่อต่างๆ ที่มุ่งประเด็นความสนใจไปที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส รวมทั้ง 4 ตำบลในจังหวัดสงขลา ข้อมูลความรุนแรงที่เกิดขึ้นสะท้อนจากสถิติที่เก็บรวบรวมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 5 ปี 8 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม 2547 จนถึงเดือนสิงหาคม 2552 พบว่า เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทั้งหมด 9,232 ครั้ง ในปี 2552 เหตุการณ์ความรุนแรงค่อยๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงเดือนมีนาคมเหตุการณ์ความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็น 100 ครั้งต่อเดือน ระหว่างช่วงเดือนมกราคมปี 2547 จนถึงเดือนสิงหาคม 2552 ผลจากความรุนแรงทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 3,611 ราย และบาดเจ็บ 6,037 รายในจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดพบว่าเป็นชาวไทยมุสลิม 54.69% ขณะที่คนไทยพุทธจำนวน 41.87% ผู้เสียชีวิตโดยส่วนมากเป็นชาวบ้าน (1,564 ราย) ตามมาด้วยทหาร (215 ราย) ตำรวจ (200 ราย) ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

(189 ราย) และอาสาสมัคร (170 ราย) ได้มีการประมาณจำนวนบุคคลที่อยู่ในครอบครัวของผู้เป็นเหยื่อของเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าวจะสูงมากถึงประมาณ 48,000-50,000 คน เลขที่เดียว (Jitpiromsir, 2011) นอกจากนี้แล้วงานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในพื้นที่เขตเมืองอื่นใน 8 จังหวัด(ขอนแก่น เชียงใหม่ สงขลา แพร่ กาญจนบุรี สุราษฎร์ธานี ฉะเชิงเทรา และกรุงเทพมหานคร)ครอบคลุม 4 ภาค (เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์ และคณะ, 2551) สะท้อนถึงสถานการณ์ที่ไม่ปกติในชุมชน ข้อมูลจากงานวิจัยระบุว่าเด็กและเยาวชนจำนวน 2,897 คน เคยพบเห็นการกระทำความรุนแรงภายในชุมชนภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา โดยเด็กและเยาวชนเห็นเด็กและเยาวชนตี ต่อย ตบ ตัวต่อตัวในโรงเรียน/รอบๆ โรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.1 รองลงมาเห็นเด็กและเยาวชนตี ต่อย ตบระหว่างบุคคล(ตัวต่อตัว)ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 50.1

หากพิจารณาถึงกลุ่มเยาวชนซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในทุกๆ ด้านของการพัฒนาประเทศเยาวชน

ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงลำดับต้นๆ ที่อาจได้รับผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงนี้ ผลการสำรวจโดยโครงการ Child watch (2549) พบว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นนอกจากจะส่งผลต่ออ้อมต่อเยาวชนในชุมชนแล้วยังส่งผลทางตรง กล่าวคือ จากข้อมูลพบว่าเยาวชนในชั้นประถมของจังหวัดปัตตานีถูกขู่กรรโชกทรัพย์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 11.36 เยาวชนในชั้นมัธยมจังหวัดนราธิวาสถูกขู่กรรโชกทรัพย์มากที่สุดร้อยละ 17.38 ในประเด็นเรื่องการถูกทำร้ายในครอบครัวโรงเรียน เยาวชนในชั้นประถมถูกทำร้ายในโรงเรียนมากที่สุดถึงร้อยละ 30.08 ในระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 17.51 ในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 13.51 ส่วนเยาวชนในจังหวัดยะลาถูกทำร้ายในระดับประถมศึกษามากถึงร้อยละ 36.25 เลขที่เดียวซึ่งจำนวนเหล่านี้ถือได้ว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้ทั้งสิ้น ผลจากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เหล่านี้ นำมาซึ่งผลอันไม่น่าพึงประสงค์หลากหลายประการ Winton & Unlu (2008) ได้ศึกษาถึงผลที่ตามมาจากการที่ต้องอยู่ในพื้นที่ หมู่บ้านหรือชุมชนที่มีความรุนแรงสูง เช่น การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในลาวันดำและบอสเนีย พบว่าคนที่มีความรุนแรงยิ่งแสดงพฤติกรรมรุนแรงมากขึ้น เกิดการเรียนรู้ให้เกลียดกลัวและไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Marshall & Brown (2006) ที่พบว่าบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะก้าวร้าว หากถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับไม่มากก็สามารถแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาได้ง่ายกว่าคนทั่วไปที่มีบุคลิกลักษณะไม่ก้าวร้าว ประเด็นเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างยาวนานผลจากการศึกษาระยะยาวทำให้เราได้ทราบว่าสิ่งแวดล้อมทางลบเหล่านี้ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและปัญหาทางสังคมให้มีความก้าวร้าว โดยเฉพาะกลุ่มเด็กพฤติกรรมก้าวร้าวจะเพิ่มขึ้น มีการยอมรับบรรทัดฐานความก้าวร้าวในชุมชนที่ตนอยู่อาศัยมากขึ้น (Guerra, Huesmann, & Spindler, 2003)

นอกจากนี้การศึกษาของ Ng-Mak, Salzinger, Feldman, & Stueve (2004) ที่ระบุว่าเด็กและเยาวชนที่เผชิญกับความรุนแรงในชุมชนบ่อยครั้งกลับแสดงพฤติกรรมที่พวกเขาเรียกว่าการปรับตัวแบบพยาธิสภาพ

(pathological adaptation) เด็กและเยาวชนเหล่านี้เผชิญกับความรุนแรงในชุมชนบ่อยครั้งแต่กลับไม่แสดงความรู้สึกทางอารมณ์ (emotional numbing) มีความชินชาทางปัญญา (cognitive desensitization) เกิดกระบวนการคิดที่ทำให้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ (normalize) (Ng-Mak, Salzinger, Feldman, & Stueve, 2002) โดยผลที่ตามมาคือพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในลักษณะกระดุน หรือสนับสนุนการแสดงพฤติกรรมรุนแรง (Garbarino, 1995) รวมทั้งพฤติกรรมและอารมณ์ที่เป็นปัญหา (Horn & Trickett, 1997) มองว่าพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้ตนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (Mrug, Loosier, Windle, 2008) Bartholow, Bushman, & Sestir (2005) พบว่าการที่เยาวชนต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าที่มีความรุนแรงอย่างยาวนาน ส่งผลต่อความรู้สึก พฤติกรรมและกระบวนการคิดของเยาวชนโดยตรง กล่าวคือ เกิดความชินชาต่อสิ่งเร้าที่กระตุ้นความเห็นอกเห็นใจ ยกตัวอย่างเช่น ไม่แยแสต่อพฤติกรรมขอความช่วยเหลือ เกิดการชินชาต่อความรุนแรง และนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าวที่สูงขึ้น ประเด็นสำคัญการที่ปัญหาทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้ปฏิสัมพันธ์ร่วมกับพัฒนาการที่ขาดการยับยั้งทางอารมณ์ ย่อมส่งผลต่อลักษณะนิสัย และแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนจะมีบุคลิกภาพแบบก้าวร้าวและต่อต้านสังคมในอนาคต (Huesmann, 1998) รวมถึงพฤติกรรมรุนแรงที่เป็นปัญหาอื่น เช่น การพยายามฆ่าตัวตาย ซึ่งมาจากการผลการศึกษาระยะยาวโดยพบว่า การต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนของเด็กและเยาวชนในเกรด 6 สามารถทำนายการเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมก้าวร้าวในช่วงเกรด 7 และทำนายพฤติกรรมการพยายามฆ่าตัวตายในเกรด 8 (Lambert, Copeland-Linder, & Jalongo, 2008)

ดังนั้นการทราบถึงผลกระทบของการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเด็กและเยาวชน แล้วเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวตามมาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบต่อตัวเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหาในอนาคต โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง การ

วิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงผลกระทบการเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อประกอบภายในตัวเด็กทั้งในด้านอารมณ์ และกระบวนการคิด และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว (Margolin & Gordis, 2004; Schwartz & Proctor, 2000) เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจสาเหตุของปัญหาและหาแนวทางป้องกันและแก้ไขต่อไป

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ผลของความรุนแรงในชุมชนต่อพฤติกรรมก้าวร้าว

ในต่างประเทศพบว่าการวิจัยเรื่องความรุนแรงในชุมชนกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กค่อนข้างมาก DuRant, Pendergrast, & Cadenhead (1994) ศึกษาในวัยรุ่นอเมริกันเชื้อสายแอฟริกัน จำนวน 225 คนพบว่าเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรง ประสบการณ์การเผชิญความรุนแรงในชุมชนและการตกเป็นเหยื่อถือเป็นตัวแปรที่อธิบายความแปรปรวนในการใช้พฤติกรรมรุนแรงของวัยรุ่นได้มากที่สุด 26.6% เมื่อเทียบกับอธิบายความแปรปรวนในอาการซึมเศร้า 3.8% การศึกษาของ Bell and Jenkins (1993) พบว่าเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีเหตุการณ์รุนแรง (ด้านใต้ของเมืองชิคาโก) รายงานว่าตนใช้ความรุนแรงในระดับสูง รวมถึงพฤติกรรมเสี่ยงสูงประเภทอื่น (เช่น การดื่มสุราและใช้สารเสพติด การพกพามีดและอาวุธปืน การก่อปัญหาในโรงเรียน) ส่วน Martin et al. (1995) พบว่าเด็กเยาวชนที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนระดับสูงมีแนวโน้มที่จะพกพาอาวุธมากกว่าเด็กเยาวชนที่เผชิญกับความรุนแรงในชุมชนระดับต่ำ

สำหรับการศึกษาของ Martinez & Richters (1993) พบว่าเด็กและเยาวชนมากกว่า 50% ที่ต้องเผชิญกับสภาพความรุนแรงในชุมชนก่อนอายุ 10 ขวบเด็กเหล่านี้จะมีปัญหาทางจิตในช่วงวัยต่อมา โดยประเด็นเรื่องปัญหาทางจิตนี้มีทั้งพฤติกรรมก้าวร้าว และต่อต้านสังคม การศึกษาของ Singer และคณะ (1999) พบว่าการต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ความ

รุนแรงในเยาวชนอเมริกันและอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันในช่วงเกรด 3 ถึงเกรด 8 ได้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Schwab-Stone และคณะ (1999) ที่พบว่าการเผชิญกับความรุนแรงในช่วงสองปีก่อนหน้าสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในช่วงอายุต่อมาในระดับสูง ส่วน Ozer & McDonald (2006) ศึกษาผลของการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของวัยรุ่นอเมริกันเชื้อสายจีนเกรด 7 พบว่าหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อน อันได้แก่ ประสบการณ์การเครียดในชีวิตประจำวันกับเพื่อนบ้าน โรงเรียน ครอบครัว และกลุ่มเพื่อน และผลการเรียนแล้ว การเผชิญความรุนแรงในชุมชน (การถูกตี เห็นคนอื่นถูกทำร้ายร่างกาย ถูกยิง ถูกแทง หรือถูกฆ่า) สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง (วัดจากความถี่ในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในช่วง 6 เดือน อันได้แก่ การต่อสู้ การบาดเจ็บจากการต่อสู้ การใช้อาวุธกรรโชกผู้อื่น) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้หากนำตัวแปรการเผชิญความรุนแรงในชุมชนรวมกับความเครียดในชีวิตประจำวัน สามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 34% เลยทีเดียว

ส่วนการศึกษาในระยะยาว Attar และคณะ (1994) พบว่าการที่นักเรียนในระดับประถมศึกษา (elementary school students) ต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนอย่างต่อเนื่องสามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวโดยเพื่อนเป็นผู้ประเมินในอนาคตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ Miller และคณะ (1991) ได้ติดตามพฤติกรรมของเด็ก โดยได้ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนอันได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก พบว่าการต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนส่งผลในทางบวกต่อพฤติกรรมต่อต้านสังคมในเด็กอายุ 6 – 10 ปีที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของ Gorman และ Tolan (1998) เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนอื่นๆ ได้แก่ ความเครียดในชีวิตประจำวัน และพฤติกรรมก้าวร้าวในอดีต (previous aggression) พบว่าเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนดังกล่าวแล้วการเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนยังคงสัมพันธ์ทางบวกกับการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมก้าวร้าวในปีต่อมาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เช่นเดียวกัน McCabe และคณะ (2005) ศึกษาในระยะเวลาช่วง 2 ปีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนและพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (conduct disorder) และ ปัญหาแบบแสดงออก/ขาดการควบคุม (externalizing problems) ในวัยรุ่นอายุ 12 – 17 ปี ก็พบว่าผู้ที่วัยรุ่นต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชน ส่งผลต่อพัฒนาการพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และปัญหาแบบแสดงออก/ขาดการควบคุม โดยควบคุมอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม และความรุนแรงจากคู่อริ สุดท้ายการศึกษาระยะเวลาโดย Lambert, Copeland-Linder, & Jalongo (2008) ในกลุ่มวัยรุ่นแอฟริกันอเมริกันเกรด 6 ถึง เกรด 8 พบว่าการต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนช่วงเกรด 6 ส่งผลต่ออาการซึมเศร้าและพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญช่วงเกรด 7 และส่งผลต่อความคิดและการพยายามฆ่าตัวตายในช่วงเกรด 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเพศชาย

สำหรับการศึกษาในประเทศไทยพบว่ามีการศึกษาถึงอิทธิพลของชุมชนที่มีความรุนแรงต่อพฤติกรรมก้าวร้าว น้อยมาก โดยเชิญจันทร์ เซอร์เรอร์ และคณะ (2551) ได้ศึกษาถึงมิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในเด็กและเยาวชน โดยทำการศึกษาทั้งหมด 4 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออกภาคเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และ กรุงเทพมหานคร โดยเลือกพื้นที่สำหรับทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 10 แห่งจากฐานข้อมูลการสำรวจของศูนย์การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2549) ได้แก่ ภาคกลาง: จ.กาญจนบุรี จ.ฉะเชิงเทรา / ภาคเหนือ: จ.แพร่ จ.เชียงใหม่ / ภาคตะวันออกภาคเหนือ: จ.ขอนแก่น จ.ชัยภูมิ / ภาคใต้: จ.สุราษฎร์ธานี จ.สงขลา / กรุงเทพมหานคร: เขตราชเทวี เขตบางบอน-จอมทอง

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าเยาวชนต้องเผชิญกับสถานการณ์ความรุนแรงทั้งในชุมชนและโรงเรียนในระดับที่น่าเป็นห่วงและพบว่าสิ่งที่ตามมาคือ พฤติกรรมความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ทั้งการตี ตบ ต่อย รังแก ทำลายทรัพย์สิน และการทำร้ายร่างกาย กระทำการโยนสิ่งของ และการข่มขู่ พิจารณาจากแผนภาพ 2 พบว่า การได้พบ

เห็นการใช้ความรุนแรง (Witnessing violence) โดยการได้พบเห็นความรุนแรงนั้น ได้แก่ การพบเห็นเด็กและเยาวชนพกพาอาวุธ ครูทำร้ายนักเรียน การล่อลวงละเมิดทางเพศ การรุมทำร้าย และเด็กและเยาวชนบาดเจ็บจากการชกต่อย รวมทั้งการได้พบเห็นเด็กและเยาวชนทำร้ายทรัพย์สินสาธารณะ ขโมยสิ่งของ ใช้ยาเสพติดในโรงเรียนและในชุมชน และการข่มขู่ รวมถึงการได้พบเห็นเด็กและเยาวชน ต่อย ตี ตบ การรุมทำร้ายในชุมชน สุดท้ายคือการได้พบเห็นการรังแกในโรงเรียน/ชุมชน และการทำร้ายทรัพย์สินของโรงเรียน

2.2 ผลของความรุนแรงในชุมชนต่อองค์ประกอบทางปัญญาและอารมณ์ที่ส่งเสริมพฤติกรรมก้าวร้าว

ผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบถึงสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว (Berkowitz, 2003)และที่สำคัญการที่ความก้าวร้าวในเด็กคิดตัวไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ (Huesmann, Eron, Lefkowitz, & Walder, 1984; Olweus, 1979) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่พฤติกรรมก้าวร้าวเหล่านี้ต่อเนื่องไปจนถึงวัยผู้ใหญ่มาจากปัจจัยภายในของเด็กเองที่หล่อหลอมปัญญาทางสังคมที่สนับสนุนความก้าวร้าวที่ตนมีอยู่ (Huesmann & Guerra, 1997) ตามแนวคิดของ Huesmann (1998) เน้นย้ำถึงความสำคัญของปัญญาที่บุคคลใช้เป็นข้อมูลในการตีความ การรับรู้ ซึ่งจะเป็นตัวชี้แนะให้แสดงพฤติกรรมออกมา โดยเฉพาะในเยาวชนที่อยู่ในชุมชนที่มีความรุนแรง เผชิญเหตุการณ์รุนแรง เมื่อระยะเวลาผ่านไปยาวนานเข้าสิ่งเหล่านี้จะถูกตีความว่าเหมาะสม และเป็นเรื่องปกติวิสัย

ในด้านองค์ประกอบภายในบุคคลหรือปัญญาทางสังคม Huesmann(1988, 1999) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของแบบแผนทางปัญญา(cognitive schema) ซึ่งบุคคลใช้เป็นโมเดลในการปฏิสัมพันธ์มองโลกภายนอก บทบาททางปัญญา(cognitive scripts) ที่ถูกเก็บในหน่วยความจำของบุคคล ซึ่งจะถูกใช้เป็นตัวชี้แนะ ซึ่งนำการแสดงพฤติกรรมของเราในสังคม และความเชื่อเกี่ยวกับบรรทัดฐาน ถือเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินถึงความเหมาะสมของบทบาทที่เราแสดงออกมา สำหรับเด็กที่มี

พฤติกรรมก้าวร้าวมีความเป็นไปได้ที่เขาได้รับแบบแผนทางปัญญาที่ตีความโลกภายนอกว่าเป็นโลกที่มีแต่ความโหดร้าย คุกคามซึ่งกันและกัน มองโลกในทางลบและไม่ปลอดภัย (Price & Glad, 2003) เกิดการยอมรับและความเชื่อเกี่ยวกับบรรทัดฐานว่าสังคมนี้ว่ายอมรับพฤติกรรมก้าวร้าวที่บุคคลแสดงต่อกัน ในที่สุดสิ่งเร้าเหล่านี้เกิดการจดจำ ลงรหัสในหน่วยความจำของเด็กอย่างเข้มข้น จนเกิดลักษณะโครงข่ายโยงใยที่มั่นคงลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้เด็กที่มีแบบแผนทางปัญญาที่ก้าวร้าวแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาได้อย่างง่ายดาย และสม่ำเสมอ

จากที่กล่าวมาสอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้น เช่น การศึกษาระยะยาวจำนวน 6 ปีในเด็กอายุตั้งแต่ 5 ปี ถึง 12 ปี ของ Guerra, Huesmann, & Spindler (2003) พบว่าการที่เด็กได้เห็นหรือต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในช่วงวัยต่อมา โดยอธิบายได้ว่าเกิดจากอิทธิพลของตัวแปรคั่นกลางในการทดสอบ โมเดลสมการโครงสร้าง ซึ่งตัวแปรคั่นกลางในที่นี้ ได้แก่ การเกิดจินตนาการเกี่ยวกับความก้าวร้าว และเกิดการยอมรับบรรทัดฐานการใช้ความรุนแรงของเด็ก Bradshaw และคณะ (2009) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชนในระดับต่ำ ปานกลาง และสูงและพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกมาในโรงเรียนของเด็กวัยรุ่นอายุ 14 ถึง 17 ปี โดยใช้ตัวแปรปัญญาทางสังคมอันได้แก่อคติในการระบุสาเหตุไปยังการคุกคาม (hostile attribution bias) การตอบคำถามที่แสดงความก้าวร้าว (aggressive response generation) และการอ้างเหตุผลของความก้าวร้าว (justification of aggression) เป็นตัวอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าว พบว่า เมื่อพิจารณาจาก 3 โมเดลอันได้แก่ 1) กลุ่มเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนระดับต่ำ 2) กลุ่มเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนในระดับปานกลาง และ 3) กลุ่มเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนโดยรวม พบว่าตัวแปรปัญญาทางสังคมสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโมเดลแรกสามารถอธิบายความแปรปรวนในพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 15.7% โมเดลที่สองอธิบายความแปรปรวนใน

พฤติกรรมก้าวร้าวได้ 16.2% และ โมเดลสุดท้ายสามารถอธิบายความแปรปรวนในพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 16%

ส่วน Shahinfar, Kupersmidt และ Matza (2001) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนและพัฒนาการพฤติกรรมก้าวร้าว ในกลุ่มวัยรุ่นชายที่กระทำผิด จำนวน 110 คน อายุ 13 – 17 ปี โดยได้แนวคิดการประมวลผลข้อมูลทางสังคมมาใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า การเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนสัมพันธ์กับการรับรู้ผลทางบวกจากการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว นั้น เยาวชนที่รายงานว่าตนได้เผชิญกับความรุนแรงในชุมชนมากเท่าใด ยิ่งมีความเชื่อที่สนับสนุนว่าการใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพมากเท่านั้น นอกจากนี้ประเด็นเรื่องความซาชิน Eisenberg (2000) อธิบายเอาไว้ถึงผลการเผชิญความรุนแรงในชุมชนและความก้าวร้าวว่าในเด็กนั้นช่วงพัฒนาการช่วงนี้ถือเป็นช่วงที่สำคัญการต้องอยู่ต้องสัมผัสกับเหตุการณ์รุนแรง ความรุนแรงในชุมชนสิ่งเหล่านี้จะทำให้ทำลายทักษะที่สำคัญของเด็กคือทักษะในการควบคุมอารมณ์ แล้วการที่กระบวนควบคุมอารมณ์บกพร่องไปแล้วอาจทำให้เด็กเกิดการชินชาต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งชี้แนะที่โดยปกติแล้วต้องทำให้คนทั่วไปเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นการเพิ่มความเป็นไปได้ของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือความรุนแรงออกมา สำหรับความหมายของคำว่า “desensitization” นั้น Rule & Ferguson (1986) ได้ให้นิยามเอาไว้ว่าเป็นการลดหรือกำจัดการตอบสนองทางปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรมต่อสิ่งเร้าหนึ่งๆ

ถึงแม้การวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในชุมชนและความชินชามีน้อย แต่ผลการศึกษาของ Farrell & Bruce ในปี 1997 ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเมืองจำนวน 473 คน โดยต้องการศึกษาว่าการต้องเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนจะส่งผลต่อระดับความความทุกข์ใจและความก้าวร้าว พบว่า การเผชิญความรุนแรงไม่สัมพันธ์กับความทุกข์ใจ แต่กลับพบว่าหากต้องเผชิญกับความรุนแรงในระดับสูงทำให้เด็กหญิงมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น Farrell & Bruce จึง

แนะนำว่าเด็กและเยาวชนที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดความชินชาต่อความรุนแรง ซึ่งทำให้เพิ่มพฤติกรรมก้าวร้าวในที่สุด เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ McCart และคณะ (2007) ที่ใช้แนวคิดเรื่องความชินชา มาอธิบายผลการวิจัยในวัยรุ่นอายุ 12-17 ปี จำนวน 4,023 คน พบว่าเมื่อเทียบระหว่างการเผชิญความรุนแรง 3 รูปแบบ ได้แก่ ความรุนแรงในชุมชน ความรุนแรงในครอบครัว และความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงในชุมชนมีผลต่อการรายงานความถี่ในการแสดงพฤติกรรมรุนแรงมากที่สุดแต่อิทธิพลในรูปแบบนี้พบเฉพาะเพศชายเท่านั้น ต่อมาจากการทบทวนวรรณกรรมก็พบว่ามีการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งถือเป็นงานวิจัยระดับร่วมสมัย (classic) ที่ทำการศึกษาเรื่องความชินชาจากสื่อที่มีเนื้อหารุนแรง โดย Drabman & Thomas (1974) ในการวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างเด็กจะได้ดูภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาก้าวร้าวและพบว่าเด็กกลุ่มนี้จะให้ผู้ใหญ่ช่วยยุติเรื่องวิวาทระหว่างตนกับเด็กอื่นช้ากว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่ได้ดูภาพยนตร์ที่มีเนื้อหารุนแรง ในช่วงเวลาต่อมา Molitor & Hirsch (1994) ก็ได้ทำการศึกษาซ้ำและพบผลเช่นเดิมและพวกเขาได้ยืนยันว่าการเห็นความรุนแรงเป็นการเพิ่มความทนทานต่อพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง

Funk และคณะ (2004) ได้ศึกษาความชินชากับการเผชิญความรุนแรงทั้งในชีวิตจริง วิดีโอเกม โทรทัศน์ ภาพยนตร์และอินเทอร์เน็ต จากกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนจำนวน 154 คน โดยการวัดความชินชาทางทีวีวิจัยวัดทางอ้อมผ่านตัวแปรความเห็นอกเห็นใจและเจตคติที่สนับสนุนความรุนแรง ผลการวิเคราะห์หาค้นพบว่าการเล่นวิดีโอเกมที่มีเนื้อหารุนแรงสัมพันธ์กับการขาดความเห็นอกเห็นใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทั้งการชมภาพยนตร์และการเล่นเกมที่มีเนื้อหารุนแรงสัมพันธ์กับเจตคติที่สัมพันธ์ทางบวก การวิจัยล่าสุดศึกษาถึงความชินชาต่อความรุนแรงจากพฤติกรรมการเล่นเกมเนื้อหารุนแรงอย่างยาวนาน Bartholow, Bushman, & Sestir (2006) วัดความชินชาต่อความรุนแรงโดยใช้เครื่อง EEG วัดแอมพลิจูดของ P300 ที่เป็นองค์ประกอบของส่วน “Event-Related Brain Potential (ERP)” พบว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างที่เล่นเกมที่มี

เนื้อหารุนแรงยาวนานได้เห็นภาพที่มีเนื้อหารุนแรงพบว่าแอมพลิจูดของ P300 ลดลงเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เล่นเกมที่มีเนื้อหารุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเผชิญความรุนแรงในชุมชนส่งผลต่อพฤติกรรมรุนแรงที่แสดงออกมาโดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์นี้ด้วยตัวแปรทางปัญญาสังคม กระบวนการทางจิตและทฤษฎีทางจิตวิทยา เช่น โมเดลความก้าวร้าวทั่วไป (General aggression model, GAM; Anderson & Bushman, 2002) ในหัวข้อถัดไปจะเป็นการเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรต่างๆ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชนและพฤติกรรมก้าวร้าว โดยใช้โมเดลและทฤษฎีเพื่อให้เห็นภาพโดยกว้าง มุ่งอธิบายเพื่อประกอบความเข้าใจถึงสาเหตุที่ส่งผลต่อกระบวนการทางจิตในระดับต่างๆ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งเป็นผลมาจากความรุนแรงในชุมชนของเด็กและเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ช่วงอายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปี ทั้งเพศและเพศหญิง จำนวน 405 คน

3.2 พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากลักษณะความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะการใช้ความรุนแรงใกล้เคียงกัน โดยลักษณะปัจจัยภูมิหลังด้านอาชีพ ศาสนา รายได้ มีลักษณะใกล้เคียงกันมาก นักวิจัยจึงใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งพื้นที่ (Cluster sampling) โดยทุกพื้นที่มีโอกาสถูกเลือกอย่างเท่าเทียมกันเพื่อเลือก 1 จังหวัดที่เป็นตัวแทนและเลือกกลุ่มโรงเรียนในเขตเมืองเพื่อคำนึงถึงความปลอดภัยของนักวิจัย

3.3 ตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรภายนอก ได้แก่ ตัวแปรการเผชิญความรุนแรงในชุมชน วัดโดยใช้แบบคัดกรองสำหรับการเผชิญความรุนแรงในวัยรุ่น หรือ the Screen for Adolescent Violence Exposure (SAVE)” ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย Hastings & Kelley (1997) ลักษณะของมาตรวัดนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความรุนแรงทางอ้อม (Indirect Violence, IV) ได้ค่าความเที่ยง

แบบอัลฟา เท่ากับ 0.946 ความรุนแรงที่บอบช้ำ (Traumatic Violence, TV) ได้ค่าความเที่ยงแบบอัลฟา เท่ากับ 0.953 และการถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา (Physical/Verbal Abuse, PVA) ได้ค่าความเที่ยงแบบอัลฟา เท่ากับ 0.966 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับให้เข้ากับบริบทของความรุนแรงที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยได้เพิ่มข้อคำถามไปจำนวน 2 ข้อรวมเป็น 34 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงแบบอัลฟาทั้งหมด เท่ากับ 0.966

ตัวแปรภายใน ได้แก่ (1) **ตัวแปรองค์ประกอบทางปัญญาที่ส่งเสริมความก้าวร้าว** วัดด้วยมาตรวัดความเชื่อด้านบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว โดยลักษณะของมาตรเป็นแบบประมาณค่า ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ ได้แก่ การยอมรับพฤติกรรมก้าวร้าว (General approval of aggression) จำนวน 8 ข้อ ค่าความเที่ยงแบบอัลฟาเท่ากับ 0.842 การตอบโต้เมื่อถูกขู่เล็กน้อย (Approval of retaliation, weak provocation) จำนวน 8 ข้อ ค่าความเที่ยงแบบอัลฟาเท่ากับ 0.894 และการตอบโต้เมื่อถูกขู่อย่างรุนแรง (Approval of retaliation, strong provocation) จำนวน 4 ข้อ ค่าความเที่ยงแบบอัลฟาเท่ากับ 0.803 สำหรับความเที่ยงของแบบวัดโดยรวมเท่ากับ 0.920 (2) **ตัวแปรองค์ประกอบทางอารมณ์** วัดด้วยมาตรวัดอารมณ์สะท้อนใจ ผู้วิจัยได้สร้างมาตรวัดความสะท้อนใจโดยปรับเพิ่มเติมจากมาตรวัดการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของ Hastings & Kelley (1997) ด้วยการเพิ่มข้อคำถาม ถามผู้ตอบแบบสอบถามว่าเมื่อเผชิญเหตุการณ์ความรุนแรงในชุมชนแต่ละข้อจากทั้งหมด 34 ข้อ ว่าผู้ให้ข้อมูลรู้สึกสะท้อนใจในระดับใด ตั้งแต่ “น้อยมาก” จนถึง “มากที่สุด” โดยลักษณะของโครงสร้างตัวแปรสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบและแบ่งได้เป็น 3 ด้านเช่นเดียวกัน อันได้แก่ ความรุนแรงทางอ้อม (Indirect Violence, IV) ความรุนแรงที่บอบช้ำ (Traumatic Violence, TV) และการถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา (Physical/Verbal Abuse, PVA) ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยวิธีความสอดคล้องภายในของคอร์นบาค พบว่า มาตรวัดความความสะท้อนอารมณ์ทั้งหมด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .978 หรือในระดับสูงมาก เมื่อ

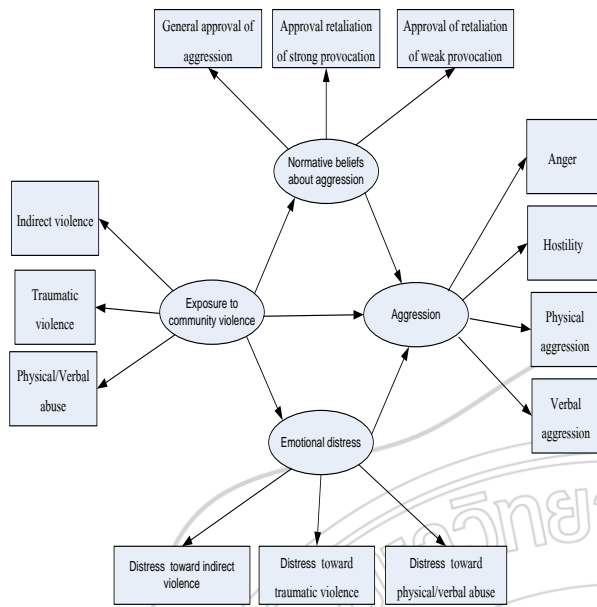
พิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าความเที่ยงทุกด้านอยู่ในระดับสูงมากใกล้เคียงกันตั้งแต่ .953 จนถึง .963 ตามลำดับ

(3) **ตัวแปรพฤติกรรมก้าวร้าว** วัดโดยใช้มาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าวของ Buss & Perry (1992) มาตรวัดนี้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวเป็น 4 ด้านย่อย อันได้แก่ ความก้าวร้าวทางกาย (Physical Aggression) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.694 ความก้าวร้าวทางวาจา (Verbal Aggression) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.683 ความโกรธ (Anger) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.765 และความไม่เป็นมิตร (Hostility) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.757 สำหรับค่าความเที่ยงโดยรวมเท่ากับ 0.916

3.4 ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร ได้แก่ เด็กและเยาวชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง ลักษณะการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งพื้นที่ (Cluster sampling) โดยเริ่มจากสุ่มจังหวัดสุ่มมาเพียง 1 จังหวัด แล้วสุ่มโรงเรียน (ในเขตพื้นที่เมือง) โดยพิจารณาถึงธรรมชาติความแตกต่างในตัวแปรที่ศึกษาอันได้แก่ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ซึ่ง Sherer (2010) ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่รักในกรุงเทพมหานคร พบถึงความแตกต่างโดยพบว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา และใน โรงเรียนมัธยม ดังนั้นจึงแยกสุ่มระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยผลของการเผชิญความรุนแรงในเด็กและเยาวชน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำหรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากค่าพารามิเตอร์ในแต่ละเมทริกซ์ซึ่งได้มาจากแผนภาพ 1 โดยสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อพารามิเตอร์แต่ละตัวในแต่ละเมทริกซ์เท่ากับ 15: 1 (Hair et al., 2006) ดังนั้นจึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 405 คน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยชิ้นนี้ถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

3.5.1 ข้อมูลเชิงบรรยาย ข้อมูลในส่วนนี้จะใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูลในตัวแปรต่างๆ ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ค่าสถิติเหล่านี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง ค่าสถิติข้างต้นจะถูกใช้ในการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการทดสอบสมมติฐานอีกด้วย สำหรับโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ SPSS version 16

3.5.2 การทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลในส่วนนี้จะใช้สถิติทดสอบอันได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง และการทดสอบโมเดลสมการเชิงเส้น (Structural Equation Modeling, SEM) จะถูกใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายในทั้งอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคั่นกลาง โดยลักษณะทั่วไป

ของการทดสอบโมเดลการวัด (Measurement model) และโมเดลโครงสร้าง (Structural equation model)

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลคือ เพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศชายจำนวน 188 คน และเพศหญิงจำนวน 217 คิดเป็นร้อยละ 46.4 และ 53.6 ตามลำดับ ด้านศาสนาพบว่า มากกว่าครึ่งของผู้ให้ข้อมูลนับถือศาสนาอิสลาม หรือจำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 ตามมาด้วยผู้นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 และน้อยที่สุด คือศาสนาคริสต์จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.2 เท่านั้น สำหรับโรงเรียนที่ผู้ให้ข้อมูลศึกษาอยู่พบว่า ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเทคนิค/อาชีวศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 76 หรือ 308 คน นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเชื้อชาติไทยมากที่สุด กล่าวคือมากกว่าร้อยละ 90 รองลงมาได้แก่เชื้อสายมาเลย์ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 เมื่อสอบถามถึงประเด็นความคิดอยากฆ่าตัวตาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 9 คน หรือร้อยละ 2.2 ให้ข้อมูลว่าตนมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย สำหรับประวัติการเคยพยายามฆ่าตัวตายและเคยทำร้ายตนเองพบว่าผู้ให้ข้อมูลเคยพยายามฆ่าตัวตาย จำนวนเพียง 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.7 และจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ในด้านอายุของผู้ให้ข้อมูล พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วมีอายุประมาณ 19 ปี ได้รับค่าขนมหรือรายได้วันละประมาณ 70 บาท ผู้ปกครองของผู้ให้ข้อมูลเองก็มีรายได้โดยเฉลี่ยรวมกันประมาณ 13,461 บาท สุดท้ายผู้ตอบแบบสอบถามมีผลการเรียน โดยเฉลี่ยประมาณ 2.46

4.2 การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลจากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปร พบว่า ทุกตัวแปรมีความเบ้และความโด่งไม่เกิน 4.00 และ -4.00 (Kline, 1998) จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงแบบปกติ และสามารถนำข้อมูลตัวแปรมาทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างได้

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง

ตัวแปร	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความเบ้ (Skewness)	ความโด่ง (Kurtosis)
Aggression	18.089	5.086	0.415	-0.003
Physical Aggression	23.839	5.776	0.170	-0.078
Verbal Aggression	13.009	3.658	0.465	0.588
Hostility	19.964	5.437	0.426	-0.325
ARWP	19.965	6.560	0.224	-0.210
ARSP	10.183	3.466	0.095	-0.426
GAA	21.381	6.584	-0.188	-0.471
IV	38.170	14.848	0.775	-0.082
TV	20.636	10.495	1.213	0.606
PVA	10.994	6.870	1.390	0.702
EIV	39.907	19.645	0.506	-0.802
ETV	27.045	14.672	0.419	-1.070
EPVA	13.835	8.374	0.640	-0.955

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ (Observable variables) ความก้าวร้าวที่ประกอบไปด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ความโกรธ (Anger) ความก้าวร้าวทางกาย (Physical aggression) ความก้าวร้าวทางวาจา (Verbal aggression) และความไม่เป็นมิตร (Hostility) พบว่า ตัวแปรในกลุ่มนี้มีความความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับปานกลางค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง 0.698 จนถึง 0.774 สำหรับกลุ่มตัวแปรความซาชินทางปัญญา (ความเชื่อด้านบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ตัวแปรสังเกตได้ อันได้แก่ การยอมรับการตอบโต้ผู้อื่นเมื่อถูกกระตุ้นเพียงเล็กน้อย (Approval of retaliation, weak provocation) การยอมรับการตอบโต้ผู้อื่นเมื่อถูกกระตุ้นอย่างมาก (Approval of retaliation, strong provocation) การยอมรับความก้าวร้าว (General approval of aggression) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มนี้อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง 0.520 จนถึง 0.654 ส่วนกลุ่มตัวแปร

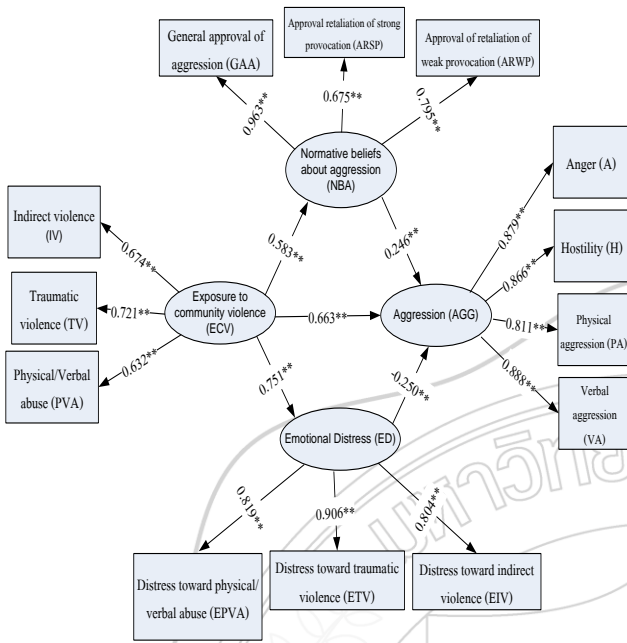
สังเกตได้การเผชิญความรุนแรงในชุมชน ที่ประกอบไปด้วยตัวแปร 3 ตัวได้แก่ การเผชิญความรุนแรงทางอ้อม (Indirect violence) การเผชิญความบอบช้ำทางจิตใจ (Traumatic violence) และการถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา (Physical/verbal violence) ผลการวิเคราะห์พบว่าทั้ง 3 ตัวแปรมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในระดับค่อนข้างต่ำ และค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่ 0.339 จนถึง 0.770 สำหรับตัวแปรกลุ่มสุดท้ายได้แก่ อารมณ์สะท้อนใจ (Emotional sensitivity) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 3 ตัว อันได้แก่ อารมณ์สะท้อนใจต่อการเผชิญความรุนแรงทางอ้อม (Emotional sensitivity on indirect violence) อารมณ์สะท้อนใจต่อการเผชิญความบอบช้ำทางจิตใจ (Emotional sensitivity on traumatic violence) และอารมณ์สะท้อนใจต่อการถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา (Emotional sensitivity on physical/verbal violence) โดยผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตั้งแต่ 0.681 จนถึง 0.867 สุดท้ายสำหรับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม (ตัวแปรภายใน-นอก) พบว่าทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยระดับความสัมพันธ์พบว่ายู่ในระดับต่ำจนถึงระดับค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 0.152 จนถึง 0.884

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเชื่อด้านบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าว อารมณ์สะเทือนใจ และการเผชิญความรุนแรงในชุมชน (N=405) – โมเดลรวม

ตัวแปร	Anger	Physical Aggression	Verbal Aggression	Hostility	ARWP	ARSP	GAA	IV	TV	PVA	EIV	ETV	EPVA
Anger	1.000												
Physical Aggression	0.773**	1.000											
Verbal Aggression	0.708**	0.698**	1.000										
Hostility	0.774**	0.769**	0.728**	1.000									
ARWP	0.409**	0.428**	0.376**	0.439**	1.000								
ARSP	0.393**	0.386**	0.343**	0.349**	0.654**	1.000							
GAA	0.383**	0.406**	0.403**	0.482**	0.579**	0.520**	1.000						
IV	0.353**	0.310**	0.343**	0.412**	0.373**	0.224**	.371**	1.000					
TV	0.394**	0.316**	0.315**	0.446**	0.398**	0.204**	.339**	0.770**	1.000				
PVA	0.342**	0.262**	0.293**	0.418**	0.323**	0.168**	.300**	0.636**	0.884**	1.000			
EIV	0.216**	0.205**	0.263**	0.303**	0.370**	0.247**	.320**	0.423**	0.433**	0.405**	1.000		
ETV	0.273**	0.207**	0.260**	0.334**	0.389**	0.229**	.276**	0.452**	0.496**	0.476**	0.764**	1.000	
EPVA	0.271**	0.152**	0.188**	0.315**	0.339**	0.167**	.224**	0.425**	0.503**	0.535**	0.681**	0.867**	1.000

หมายเหตุ Anger = ความโกรธ Physical Aggression = ความก้าวร้าวทางกาย Verbal Aggression = ความก้าวร้าวทางวาจา Hostility = ความไม่เป็นมิตร ARWP = การยอมรับการตอบโต้ผู้อื่นเมื่อถูกกระตุ้นเพียงเล็กน้อย ARSP = การยอมรับการตอบโต้ผู้อื่นเมื่อถูกกระตุ้นอย่างมาก GAA = การยอมรับความก้าวร้าว IV = การเผชิญความรุนแรงทางอ้อม TV = การเผชิญความบอบช้ำทางจิตใจ PVA = การถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา EIV = อารมณ์สะเทือนใจต่อการเผชิญความรุนแรงทางอ้อม ETV = อารมณ์สะเทือนใจต่อการเผชิญความบอบช้ำทางจิตใจ EPVA = อารมณ์สะเทือนใจต่อการถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

แผนภาพ 2 ค่าความสัมพันธ์ในรูปคะแนนมาตรฐานของ โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชน ความซาซินทางปัญญา อารมณ์สะท้อนใจ และความก้าวร้าวในเยาวชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ (N=405) ($R^2_{NBA} = 0.340$; $R^2_{ED} = 0.564$; $R^2_{AGG} = 0.450$)

หมายเหตุ ** $p < .01$, ECV คือ Exposure to Community Violence, NBA คือ Normative Beliefs about Aggression, ED คือ Emotional sensitivity และ AGG คือ Aggression

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของความรุนแรงในชุมชน ต่อความซาซินทางปัญญา อารมณ์และพฤติกรรมก้าวร้าว (โมเดลรวม)

ตาราง 3 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรภายในและภายนอก

ตัวแปร	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	อิทธิพลรวม
ECV --- NBA	0.583**	-	0.583**
ECV --- ED	0.751**	-	0.751**
ECV --- AGG	0.663**	-0.044	0.619**
NBA --- AGG	0.246**	-	0.246**
ED --- AGG	-0.250**	-	-0.250**
NBA --- A	-	0.216**	0.216**
NBA --- PA	-	0.213**	0.213**
NBA --- VA	-	0.199**	0.199**

ตัวแปร	อิทธิพล		อิทธิพลรวม
	ทางตรง	ทางอ้อม	
NBA --- H	-	0.218**	0.218**
ED --- A	-	-0.219**	-0.219**
ED --- PA	-	-0.216**	-0.216**
ED --- VA	-	-0.202**	-0.202**
ED --- H	-	-0.222**	-0.222**

ข้อมูลจากตาราง 3 และแผนภาพ 2 พบว่า สำหรับการเผชิญความรุนแรงในชุมชนส่งผลโดยตรงต่อความซาซินทางปัญญา หรือการยอมรับการใช้ความก้าวร้าว (Normative beliefs about aggression) ในทางบวกเท่ากับ 0.583 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังส่งผลโดยตรงทางบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความอารมณ์สะท้อนใจ เท่ากับ 0.751 และส่งผลเฉพาะทางตรงต่อความก้าวร้าวของเยาวชน โดยอิทธิพลทางตรงมีผลทางบวกต่อความก้าวร้าวเท่ากับ 0.663 ซึ่งถือว่าการเผชิญความรุนแรงในชุมชนนี้มีผลต่อความก้าวร้าวมากที่สุด ส่วนอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านตัวแปรความซาซินทางปัญญาและอารมณ์พบว่าไม่ส่งผลแต่อย่างใดต่อความก้าวร้าว จากผลการวิจัยข้างต้นจึงตีความได้ว่า การเผชิญความรุนแรงบ่อยครั้งส่งผลต่อการเพิ่มระดับความซาซินทางปัญญาแล้วนำมาซึ่งพฤติกรรมก้าวร้าว ส่วนอิทธิพลต่ออารมณ์สะท้อนใจสามารถสรุปได้ว่าการเผชิญความรุนแรงบ่อยครั้งทำให้เยาวชนเพิ่มระดับอารมณ์สะท้อนใจแต่ความซาซินนี้กลับทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอารมณ์สะท้อนใจมีผลต่อความก้าวร้าวในรายละเอียดตรงข้ามกับความซาซินทางปัญญาโดยส่งผลต่อความไม่เป็นมิตรในทางลบมากที่สุด เท่ากับ -0.222 รองลงมา ได้แก่ความโกรธ เท่ากับ -0.219 ต่อมา คือ ความก้าวร้าวทางกาย เท่ากับ -0.216 และความก้าวร้าวทางวาจา เท่ากับ -0.202 ตามลำดับ

สุดท้ายด้านความซาซินทางปัญญา ผลการวิจัยพบว่าส่งผลต่อความก้าวร้าวโดยตรงในทิศทางบวกเท่ากับ 0.246 เช่นเดียวกับอารมณ์สะท้อนใจที่ส่งผลโดยตรงทางลบต่อความก้าวร้าวเท่ากับ -0.250 โดยเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของอิทธิพลของความซาซินทางปัญญาที่มีผลต่อความก้าวร้าว พบว่า ความซาซินทางปัญญาส่งผลต่อ

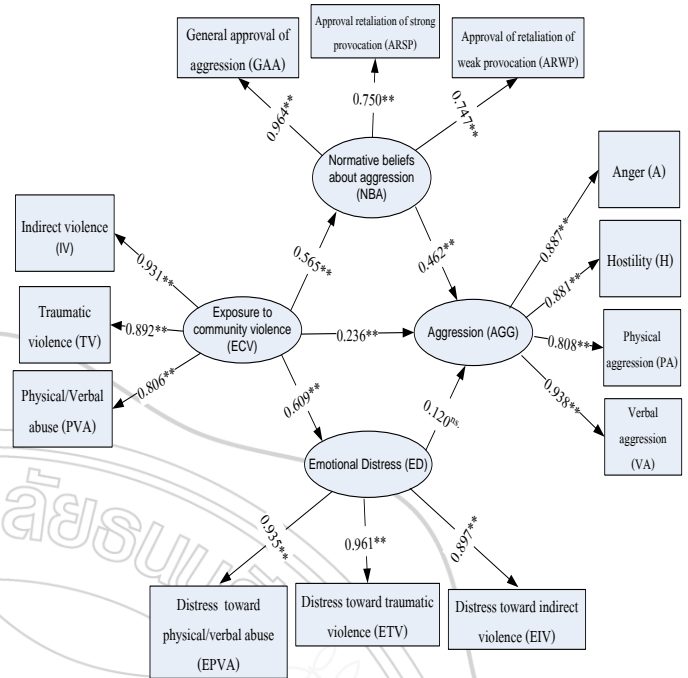
ความไม่เป็นมิตร (Hostility, H) มากที่สุด คือ 0.218 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาได้แก่ส่งผลต่อความโกรธ (Anger, A) เท่ากับ 0.216 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่งผลต่อความก้าวร้าวทางกาย (Physical Aggression, PA) เท่ากับ 0.213 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสุดท้ายส่งผลต่อความก้าวร้าวทางวาจา (Verbal Aggression, VA) เท่ากับ 0.199 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนระหว่างโมเดลและข้อมูลเชิงประจักษ์ (Goodness-of-fit indices)

ดัชนี	เกณฑ์ดัชนี	ค่าดัชนี
ค่า Chi-square	p-value มากกว่า .05	0.053
ค่า RMSEA	ค่าน้อยกว่า .05	0.027
ค่า CFI	ค่าเข้าใกล้ 1.000	0.997
ค่า Standardized RMR	ค่าน้อยกว่า .05	0.035
ค่า GFI	ค่าเข้าใกล้ 1.000	0.968
ค่า AGFI	ค่าเข้าใกล้ 1.000	0.957

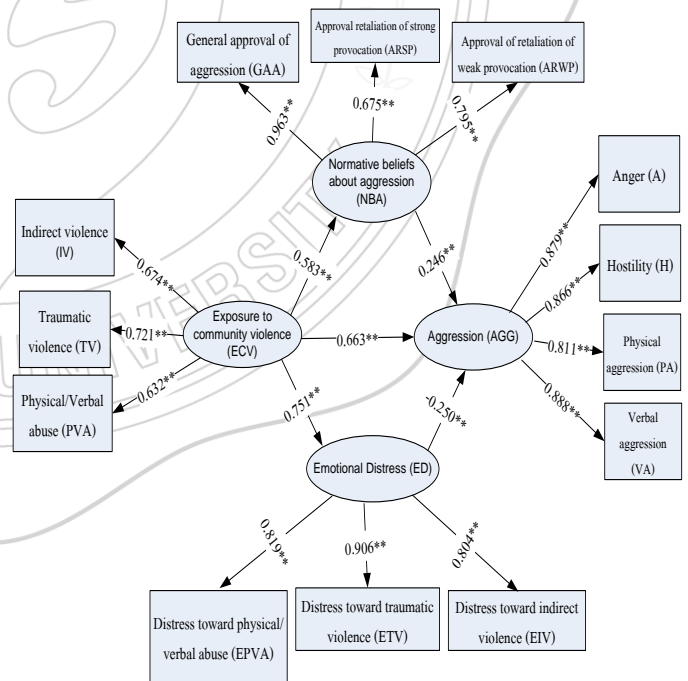
ข้อมูลจาก ตาราง 4 คือผลการทดสอบความสอดคล้องหรือความกลมกลืนระหว่างโมเดลและข้อมูลเชิงประจักษ์จากกลุ่มเยาวชน พบว่าเมื่อพิจารณาจากดัชนีทั้ง 6 ตัวได้ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกัน คือ โมเดลและข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกันเป็นอย่างดี

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเปรียบเทียบโมเดลเพศหญิงและเพศชาย

แผนภาพ 3 ค่าความสัมพันธ์ในรูปคะแนนมาตรฐานของโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชน ความชินทางปัญหา อารมณ์สะเทือนใจ และความก้าวร้าวในเยาวชนเพศชายจังหวัดชายแดนภาคใต้ (N=188) ($R^2_{NBA} = 0.319$; $R^2_{ED} = 0.371$; $R^2_{AGG} = 0.502$)

หมายเหตุ ** $p < .01$

แผนภาพ 4 ค่าความสัมพันธ์ในรูปคะแนนมาตรฐานของโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงใน

ชุมชน ความซาซึนทางปัญญา อารมณ์สะท้อนใจ และความ
ก้าวร้าวในเยาวชนเพศหญิงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (N=217)
($R^2_{NSA} = 0.132$; $R^2_{ED} = 0.227$; $R^2_{AGG} = 0.303$)

หมายเหตุ ** $p < .01$

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ซึ่งมีอายุระหว่าง 12 ปี จนถึง 19 ปี ประเด็นที่น่าสนใจคือ ผลกระทบของความรุนแรงในชุมชนที่ส่งผลต่อความคิดฆ่าตัวตาย การพยายามฆ่าตัวตาย และการทำร้ายตัวเอง ซึ่งอัตราการฆ่าตัวตายนี้ใกล้เคียงกับสถิติการฆ่าตัวตายประจำปี 53 ของกรมสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาถึงค่าขมมต่อวันและรายได้ของผู้ปกครองพบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเยาวชน พบว่า เมื่อแบ่งเป็น 3 ด้านแล้ว (1) การเผชิญความรุนแรงทางอ้อม (คะแนนเต็ม 85) กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 38.17 ถือว่าต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม เช่นเดียวกับด้านที่ (2) การถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา (คะแนนเต็ม 55) กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.99 เท่านั้น แต่ด้านที่ (3) การเผชิญความบอบช้ำทางจิตใจ (คะแนนเต็ม 30) กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.64 ซึ่งถือว่าสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม โดยสะท้อนถึงความรุนแรงในลักษณะการตกเป็นเหยื่อและการพบเห็น (Witness) ความรุนแรงในระดับสูงที่ก่อให้เกิดความบอบช้ำทางจิตใจและร่างกาย เมื่อพิจารณาโดยรวมจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างเผชิญความรุนแรงในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch, 2553) ที่กล่าวว่า ความรุนแรงในเมืองจะต่ำกว่าบริเวณรอบนอก เมื่อพิจารณาถึงความบ่อยครั้ง และความรุนแรงของเหตุร้าย

สำหรับระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน การวิจัยชิ้นนี้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความโกรธ (2) ความก้าวร้าวทางกาย (3) ความก้าวร้าวทางวาจา และ (4) ความไม่เป็นมิตร โดยในด้านความโกรธ กลุ่มตัวอย่างเยาวชนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ

18.09 จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน ส่วนความก้าวร้าวทางกายได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.94 จากคะแนนเต็ม 45 ด้านความก้าวร้าวทางวาจา ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.01 จากคะแนนเต็ม 25 และด้านความไม่เป็นมิตร ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.96 จากคะแนนเต็ม 40 ข้อมูลดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่าระดับพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าเยาวชนเหล่านี้อยู่ระหว่างการศึกศึกษา จึงอาจมีระดับความก้าวร้าวที่ต่ำกว่าเยาวชนที่ไม่ได้รับการศึกษา หรือเยาวชนกลุ่มเสี่ยงอื่นๆ (Lopez et al., 2008; Molpeceres, Lucas, & Pons, 2000) นอกจากนี้จากแผนภาพ 3 และ 4 พบว่าอิทธิพลของความรุนแรงในชุมชนส่งผลต่อความก้าวร้าวในรูปแบบของความก้าวร้าวทางวาจามากที่สุดทั้งในเพศชายและหญิง ส่วนความก้าวร้าวทางร่างกายทั้งสองเพศแสดงออกในลักษณะดังกล่าวนี้ต่ำที่สุด การที่พบรูปแบบความก้าวร้าวไม่ต่างกัน ในทั้งสองเพศพบได้จากงานวิจัยหลายชิ้น (Björkqvist, 1994; Nichols et al., 2006) ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลอยู่ในโรงเรียน การควบคุมดูแลจากครู กุฎระเบียบภายในโรงเรียน หรือสิ่งแวดล้อมบรรยากาศภายในห้องเรียน รวมถึงด้านวัฒนธรรมในท้องถิ่นหรือสังคม (Moroschan, 2009) อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่ส่งเสริมให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายต่อกัน

ด้านความซาซึนทางปัญญา ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) การยอมรับการตอบโต้ผู้อื่นเมื่อถูกกระตุ้นเพียงเล็กน้อย (2) การยอมรับการตอบโต้ผู้อื่นเมื่อถูกกระตุ้นอย่างมาก และ (3) การยอมรับความก้าวร้าว โดยข้อมูลจากกลุ่มเยาวชนพบว่า ในด้านที่ 1 คะแนนเต็ม 40 คะแนน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มเยาวชนเท่ากับ 19.96 คะแนน ในด้านที่ 2 กลุ่มเยาวชนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.18 จากคะแนนเต็ม 20 และด้านที่ 3 กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.38 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน จากข้อมูลตัวแปรนี้สามารถกล่าวได้ว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีความซาซึนทางปัญญาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม ซึ่งสอดคล้องกับระดับการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเยาวชนที่อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

สุดท้ายด้านอารมณ์สะท้อนใจในการวิจัยครั้งนี้ ถูกแบ่งออกเป็น 3 ด้านเช่นเดียวกัน โดยสอดคล้องกับ รูปแบบการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเยาวชน ได้แก่ (1) อารมณ์สะท้อนใจต่อการเผชิญความรุนแรงทางอ้อม (2) อารมณ์สะท้อนใจต่อการเผชิญความบอบช้ำทางจิตใจ และ (3) อารมณ์สะท้อนใจต่อการถูกทำร้ายทางร่างกาย และวาจา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเยาวชนมีระดับ อารมณ์สะท้อนใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ ด้านที่ 1 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 39.91 จากคะแนน เต็ม 85 คะแนน ด้านที่ 2 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.04 จาก คะแนนเต็ม 55 คะแนน และด้านที่ 3 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.83 จากคะแนนเต็ม 30 โดยคะแนนที่สูงตีความได้ว่าผู้ให้ ข้อมูลมีความสะท้อนใจต่อความรุนแรงมาก ส่วนคะแนนที่ ต่ำหมายถึงความสะท้อนใจต่อเหตุความรุนแรงในระดับ น้อย

ในส่วนต่อไปผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปราย และ ตีความความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงในชุมชนที่ เยาวชนต้องเผชิญและผลที่ตามมา โดยลักษณะการ อภิปรายผู้วิจัยนำเสนอทั้งในส่วนของทฤษฎี และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง

5.2 การเผชิญความรุนแรงในชุมชนและองค์ประกอบด้าน ปัญญาและความก้าวร้าว

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าเมื่อพิจารณาจาก โมเดล โดยรวม โมเดลเฉพาะเพศชาย และ โมเดลเฉพาะเพศหญิง ต่างก็พบอิทธิพลของการเผชิญความรุนแรงในชุมชนที่ ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของความชานินทางปัญญา โดยส่งผล ต่อการยอมรับบรรทัดฐานการใช้พฤติกรรมก้าวร้าว เมื่อถูก ชั่วๆ เห็นว่า คิดว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้วนำไปสู่ความ ก้าวร้าวในท้ายที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยในประเด็นนี้ หลายชิ้น (Guerra, Huesmann, & Spindler, 2003; Shahinfar, Kupersmidt & Matza, 2001; Eisenberg, 2000; Farrell & Bruce, 1997; Begue & Muller, 2006) เมื่อ พิจารณาจากแนวคิดของ Huesmann (1988) การเผชิญความ รุนแรงในชุมชนอย่างหลากหลายรูปแบบ ส่งผลต่อ กระบวนการประมวลผล กระบวนการคิดที่เก็บจำรูปแบบ

การใช้ความรุนแรงในลักษณะของบท (script) การใช้ความ รุนแรงเอาไว้ ซึ่คือเป็นความเชื่อเกี่ยวกับความก้าวร้าว และ นำทั้งความเชื่อและบทมาเป็นสิ่งชี้แนะการกระทำ หรือ พฤติกรรม ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าวนั่นเอง นอกจากนี้ การเผชิญความรุนแรงในชุมชนยังส่งผลต่อปัญญาทาง สังคมของเยาวชนในแง่ของ “รูปแบบความคิดที่มีอคติ (Crick & Dodge, 1994)” ที่มองถึงการซึมซับความรุนแรง ภายในชุมชนในรูปแบบความรู้ และกระบวนการ ประมวลผลข้อมูลทางสังคม โดยประเด็นหลังนี้การเผชิญ ความรุนแรงบ่อยครั้งส่งผลต่อการมอง การรับรู้เหตุการณ์ และการตัดสินใจในเชิงอคติอย่างอัตโนมัติ (Bradshaw & Garbarino, 2004) กล่าวคือ เมื่อเจอสถานการณ์คลุมเครือ กระบวนการคิดที่มีอคติ ช่อมองเหตุการณ์นั้น ในแง่ร้าย ตัดสินความตั้งใจ แรงจูงใจ หรือพฤติกรรมผู้อื่นในทางลบ

นอกจากนี้ ความรุนแรงในชุมชนส่งผลต่อ องค์ประกอบด้านปัญญาผ่านการเรียนรู้ โดยเยาวชนที่ต้อง เผชิญกับความรุนแรงบ่อยครั้งจะเกิดการเรียนรู้ (ทั้งจากที่ เคยประสบ การตกเป็นเหยื่อ หรือ ได้ยิน ได้เห็นเหตุการณ์) โดยมองว่าการใช้กำลังหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นสิ่งที่ จำเป็น หรือเป็นเครื่องมือสำคัญในการบรรลุเป้าหมายใน สิ่งที่ตนเองต้องการ ซึ่งอาจส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบ กระบวนการคิดที่มองว่าความรุนแรงเป็นแนวทางหนึ่ง ที่เหมาะสมเพื่อได้มาในสิ่งที่ต้องการหรือจำเป็น (Bandura, 1973; Patterson, 1982) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Allwood & Bell (2008) ที่พบอิทธิพลของการอยู่ในชุมชนที่ใช้ความ รุนแรงแล้วส่งผลต่อกระบวนการคิดที่สนับสนุนความ รุนแรงในเยาวชน

ในประเด็นเรื่องการยอมรับการใช้ความรุนแรง จากผลการศึกษาของ Funk และคณะ (1999) เยาวชนที่เคย ตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงจะมีเจตคติในทางที่ สนับสนุนการใช้ความรุนแรงสูงกว่าเยาวชนที่ไม่เคยตก เป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรง รวมถึงงานวิจัยที่ศึกษาลงไป ถึงระบบประสาทที่พบถึงความแตกต่างในสมองส่วน หน้าที่ควบคุมด้านกระบวนการคิดของผู้ป่วยที่เคยเผชิญกับ ความรุนแรงในชุมชนและไม่พบปัญหาในการทำหน้าที่ ของสมองส่วนหน้าในผู้ป่วยที่ไม่เคยเผชิญ นอกจากนี้ยัง

พบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความบกพร่องนี้และพฤติกรรมรุนแรงขณะรับการรักษาในโรงพยาบาล (Krakowski, et al., 1997)

5.3 การเผชิญความรุนแรงในชุมชนและองค์ประกอบด้านอารมณ์และความก้าวร้าว

ข้อมูลจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าการเผชิญความรุนแรงในชุมชนส่งผลอารมณ์สะท้อนใจอย่างมีนัยสำคัญ โดยเมื่อเทียบกับองค์ประกอบด้านปัญญาแล้ว อิทธิพลที่ส่งผลทางอารมณ์มีสูงกว่าทั้งในโมเดลโดยรวม โมเดลเพศชาย และ โมเดลเพศหญิง ซึ่งอิทธิพลของการเผชิญความรุนแรงในชุมชนส่งผลทางบวกต่ออารมณ์สะท้อนใจในทิศทางบวก สามารถตีความได้ว่ายิ่งเผชิญความรุนแรงมากครั้งเท่าใด ส่งผลต่อความสะท้อนใจของเยาวชนมากขึ้นเท่านั้น และผลของความสะท้อนใจนี้ทำให้ความก้าวร้าวลดลงไป แต่ผลของการลดความก้าวร้าวนี้ กลับพบเพียงในเยาวชนหญิง ไม่พบในเยาวชนชายแต่อย่างใด โดยผลการวิจัยที่พบถึงผลทางด้านอารมณ์ในลักษณะก่อให้เกิดอารมณ์ทางลบ เช่น ความเครียด วิตกกังวล อาการซึมเศร้า สะท้อนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้น (Mitchell et al., 2010; Krenichyn, Saegert & Evans, 2001; Gorman-Smith & Tolan, 1998; Mazza & Reynold, 1999; Cooley-Quille et al., 2001; Foster et al., 2004)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบถึงความแตกต่างระหว่างอิทธิพลของความรุนแรงในชุมชนที่ส่งผลต่อความสะท้อนใจหรือองค์ประกอบด้านอารมณ์ในเพศชายและเพศหญิง และมีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่าถึงแม้เพศหญิงเองจะเผชิญความรุนแรงในชุมชนน้อยกว่าแต่กลับพบว่ามีความสะท้อนอารมณ์มากกว่า โดยพบว่าความรุนแรงในชุมชนส่งผลต่อเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งความแตกต่างทางเพศนี้อาจอธิบายได้จาก ความบ่อยครั้งในการเผชิญความรุนแรง ซึ่งมีความเป็นไปได้ในระดับหนึ่งว่าเพศชายเผชิญความรุนแรงบ่อยครั้งมากกว่าจึงอาจเกิดความชินหรือไม่แยแสมากกว่าเพศหญิง (Eisenberg, 2000; Rule

& Ferguson, 1986; Allwood & Bell, 2008) และมีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า นอกจากนี้ยังมีความเป็นไปได้ว่าอาจเกิดจากอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูในวัยเยาว์ของทั้งสองเพศที่มีความแตกต่างกัน โดยกระบวนการขัดเกลาทางสังคมส่งเสริมให้ชายและหญิงแสดงอารมณ์ หรือตอบสนองทางอารมณ์แตกต่างกัน เช่น ลูกผู้ชายห้ามเสียน้ำตา (Big boy don't cry) (Brody & Hall, 2000; Shields, 2002; Zahn-Waxler, 2001; Brody, 1999; Fivush & Buckner, 2000; Kring & Gordon, 1998)

แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าการเผชิญความรุนแรงในชุมชนส่งผลต่อความสะท้อนอารมณ์ โดยความสะท้อนอารมณ์นี้ทำให้ความก้าวร้าวลดลงในเพศหญิงแต่ไม่พบในเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยอื่นๆ ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวและความซึมเศร้าหรือความเครียดที่ต่างพบถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างตัวแปรทั้งสอง (Ferguson, Miguel, & Hartley, 2009; Bjork, Dougherty, Moeller, 1997) โดยอาจเป็นไปได้ว่าการเผชิญความรุนแรงทั้งในรูปแบบของการพบเห็น และการตกเป็นเหยื่อของเยาวชนหญิงส่งผลต่อความรู้สึกแล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในรูปแบบการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม (Maladaptation, Horn & Trickett, 1997)ต่อความสะท้อนใจ หรือความเครียดนี้ โดยแสดงออกมาในลักษณะพฤติกรรมเก็บกดไว้ภายใน (Internalizing behavior) หรือลดการแสดงออกซึ่งความก้าวร้าวลง มากกว่าที่จะแสดงออกมาในลักษณะตรงไปตรงมา ขาดการควบคุม (Externalizing behavior) ดังเช่น ใน ข้อค้นพบจากงานวิจัยชิ้นอื่นๆ (Foster, Kuperminc & Prince, 2004; Ozer & Weinstein, 2004)

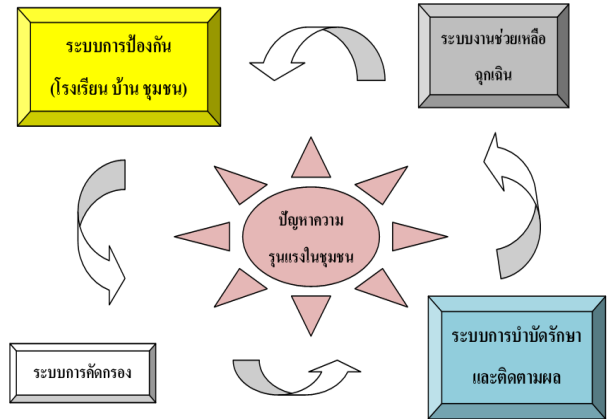
สุดท้ายการสะท้อนใจต่อเหตุความรุนแรง ส่งผลต่อพฤติกรรมเก็บตัว เศร้าโศก หรือซึมเศร้า สามารถอธิบายได้เพิ่มเติมได้ว่าเกิดจากกระบวนการคิดของเด็กที่ตีความความรุนแรงต่างๆ ที่ตนได้ประสบพบเจอด้วยตนเอง หรือโดยการได้ยิน ได้เห็นมาว่าสะท้อนถึงสังคมนี้ ชุมชนนี้เป็นสังคมที่ไม่ปลอดภัย ไม่น่าไว้วางใจ และไม่สามารถปกป้องคุ้มครองตนเองได้ ทำให้เกิดการรับรู้และมองตนเองในแง่ลบ รู้สึกช่วยเหลือตนเองไม่ได้ (Margolin & Gordis, 2004)

5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. เหตุการณ์รุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดระยะเวลา 8 ปี ข้อมูลสถิติความรุนแรงเริ่มบันทึก ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2547 จนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 แสดงถึงแนวโน้มความรุนแรงที่ลดลง แต่ยังคงมีความต่อเนื่องในด้านความเสียหายในชีวิต (Jitpiromsri, 2011) ข้อมูลจากงานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นถึงผลกระทบยาวจากความรุนแรงดังกล่าว (Ehrensafit et al., 2003; Guerra, Huesmann, & Spindler, 2003) ถึงแม้การแก้ไขปัญหาโดยการป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรง ความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินจะเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง แต่การเยียวยาทางจิตใจ เป็นสิ่งสำคัญซึ่งหากจะละเลยจะส่งผลกระทบต่อ อารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ย่อมส่งผลถึงปัญหาที่ตามมาในสังคมอีกมากมาย เช่น ความก้าวร้าวอย่างซื่อคั่นพบในการวิจัยครั้งนี้

2. ผลของความรุนแรงในชุมชนต่อสุขภาพจิตในด้านอื่นๆ ถึงแม้ว่างานวิจัยนี้จะจำกัดการศึกษาผลกระทบของความรุนแรง เพียง 3 ด้าน อันได้แก่ ด้านพฤติกรรม อารมณ์ ความรู้สึก และกระบวนการคิด แต่ทั้ง 3 องค์ประกอบหากพบว่ามีปัญหาจะนำมาหรือเกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพจิตอีกหลายด้านซึ่งเป็นผลโดยตรงจากปัญหาความรุนแรงในชุมชน เช่น อาการซึมเศร้า อาการวิตกกังวล (Cooley-Quille et al., 2001; Farrell & Bruce, 1997; Foster et al., 2004; Gorman-Smith & Tolan 1998; Hammack et al., 2004 เป็นต้น) ความคิดฆ่าตัวตาย (ถึงแม้ผลการสำรวจครั้งนี้จะพบผลของปัญหาระดับที่ต้องกังวล)(Mazza & Reynolds, 1999) และความเครียดหลังผ่านเหตุการณ์กระทบกระเทือนจิตใจ (Overstreet & Braun, 2000; Rosenthal & Wilson, 2003; McCart et al., 2007; Self-Brown et al., 2006) อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นการจำแนก การจัดระดับการป้องกัน ระบบคัดกรองที่มีประสิทธิภาพ การเตรียมการบำบัดจึงมีความจำเป็นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังแผนภาพ 5 หากปัญหาดังกล่าวถูกละเลยปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ที่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการนอน ผื่นร้าย ปัญหา

ด้านสติปัญญา ปัญหาด้านการเรียน (ผลระยะสั้น) และปัญหาการกระทำผิด หรือความรุนแรงภายในครอบครัวในอนาคต (ผลระยะยาว) (Ehrensafit et al., 2003)

แผนภาพ 5 แนวทางการพัฒนาระบบช่วยเหลือเยาวชนในชุมชนที่มีความรุนแรง

3. ข้อมูลที่สะท้อนด้านบวกจากงานวิจัยนี้พบว่าทั้งระดับความซาซนทางปัญญา ความสะเทือนใจ และความก้าวร้าวยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจมีความเป็นไปได้ว่าเยาวชนกลุ่มนี้มีปัจจัยปกป้อง (Protective factor) ที่ทำให้ปัญหาที่น่าจะส่งผลนั้นลดน้อยลง เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และโรงเรียน เป็นต้น ดังนั้นการดูแลที่ทั่วถึง รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการสนับสนุนทางสังคมในทุกด้านจากผู้เกี่ยวข้องจะเป็นประโยชน์ในการดูแลและช่วยเหลือเยาวชน เช่น การสร้างเครือข่ายกลุ่มเพื่อนภายในชุมชน และโรงเรียน การเสริมสร้างลักษณะนิสัย และการให้ความรู้แก่เยาวชนที่ถูกต้องต่อปัญหา กระบวนการคิด การมองปัญหาที่เหมาะสมจากบุคลากรด้านสุขภาพจิตหรือครูผู้สอน รวมถึงการฝึกทักษะการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพแก่เยาวชนและผู้ปกครองโดยวิทยากรที่มีความรู้จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวเยาวชนและครอบครัว

4. ข้อมูลจากงานวิจัยชิ้นนี้พบถึงข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับระดับความก้าวร้าวของเยาวชน โดยพบว่าทั้งด้านความโกรธ ความไม่เป็นมิตร ความก้าวร้าวทางกาย และความก้าวร้าวทางวาจา ได้คะแนนในระดับต่ำกว่า 40% รวมถึงคะแนนในด้านองค์ประกอบทางปัญญาก็พบในลักษณะนี้เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kitzmann,

Gaylord, Holt, and Kenny (2003) ที่พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 37% ที่ถึงแม้จะเผชิญความรุนแรงแต่กลับปรับตัวได้ แต่ไม่พบผลทางลบ กลับมีพฤติกรรมด้านบวกมากขึ้นอีกด้วย

ข้อมูลจากงานวิจัยหลายเรื่องระบุถึงการที่เยาวชนสามารถยืดหยุ่น (Resiliency) ได้ทั้งๆ ที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงในสถานการณ์ต่างๆ โดยความยืดหยุ่นในที่นี้หมายถึง ปรากฏการณ์ หรือกระบวนการซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในเชิงปรับตัวต่างๆ ที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยากและบอบช้ำทางจิตใจ (Luthar, 2006) ข้อมูลจากงานวิจัยของ Garner, Dishion, & Connell (2008) ซึ่งพบว่าความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self-regulation) เป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนปรับตัวในทางบวกได้ทั้งๆ ที่อยู่ในกลุ่มหรือชุมชนที่มีกลุ่มเพื่อนไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะความสามารถในการควบคุม หันเหความสนใจ พฤติกรรมไม่สูงส่งกับคนกลุ่มนี้ การศึกษาที่มุ่งเน้นเรื่องการยืดหยุ่นในเด็กและเยาวชนพบว่า การต้องเผชิญความรุนแรงในชุมชน ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม จากครอบครัว กิจกรรมหลังเลิกเรียน โรงเรียน กลุ่มเพื่อน (Ward et al., 2007) และกลุ่มญาติสนิท (Jones, 2007) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงซ้ำซาก (Hill & Madhere, 1996; O'Donnell, Schwab- Stone, & Muyeed, 2002) งานวิจัยหลายชิ้นก็ให้ความสำคัญกับเรื่องครอบครัวเช่นกัน โดยความแนบแน่นของครอบครัว (Family Cohesion) และความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการจัดการกับปัญหาของผู้ปกครอง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวหนึ่งที่สามารถลดอิทธิพลทางลบของความรุนแรงในชุมชนได้ (Buka et al., 2001; Plybon & Kliewer, 2001). ยกตัวอย่างเช่น ผู้ปกครองหลายท่านต่างๆ ที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนที่มีความเสี่ยงสูง แต่ก็ส่งเสริมหรือเลี้ยงดูให้บุตรหลานมีความสามารถปรับตัว ยืดหยุ่นได้เป็นอย่างดี การที่พ่อแม่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถในการจัดการกับอันตรายได้ จะกลายเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน และทำให้พวกเขาารู้สึกถึงความปลอดภัยและมีความมั่นใจ จนนำไปสู่ความมั่นใจในตนเองของเด็กในการจัดการกับ

ปัญหา (Garbarino, Dubrow, Kostelny, & Pardo, 1992; Aisenberg & Herrenkohl, 2008)

โดยสรุปผลการเผชิญความรุนแรงในชุมชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ส่งผลต่อเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งอาจสร้างปัญหาทั้งต่อตัวเยาวชนเอง ครอบครัว และสังคม มาตรการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจในการป้องกัน การคัดกรอง การบำบัด และการให้ความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน ซึ่งหากหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้มีการจัดตั้งเป็นที่เรียบร้อยแล้ว การประสานงาน และการติดตามจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ และปัจจัยที่บรรเทาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนต่างๆ ควรเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจ และศึกษาอย่างกว้างขวางในพื้นที่ ที่เกิดปัญหาจริง

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งต่อไปควรให้ความสำคัญกับการศึกษาเยาวชน เพื่อดูแนวโน้ม ปัจจัยกระตุ้นปัจจัยปกป้อง และทราบถึงระดับของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน
2. การศึกษาผลกระทบ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านอารมณ์ ควรมีการให้คำนิยามและวัดอย่างครอบคลุม เพื่อเป็นการศึกษาผลกระทบอย่างครอบคลุม ทั้งองค์ประกอบด้านกระบวนการคิด อารมณ์ และพฤติกรรมอย่างลึกซึ้ง
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนที่เผชิญความรุนแรงและไม่เผชิญความรุนแรงเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของอิทธิพลต่างๆ อย่างชัดเจน
4. ควรศึกษาผลกระทบของการเผชิญความรุนแรงในชุมชน โดยเฉพาะบริเวณที่มีความเสี่ยงสูง เช่น อำเภอรอบนอกของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะถือว่าเป็นชุมชนที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ความไม่สงบสูงกว่าบริเวณในตัวเมือง การวิจัยครั้งนี้จำกัดการศึกษาเฉพาะในตัวเมือง จังหวัดปัตตานีเนื่องด้วยเหตุผลเรื่องความปลอดภัยของนักวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์. (2551). มิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชน. นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- [2] ศูนย์การเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม. (2549). *คุณภาพทางสังคม: วิเคราะห์จากพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กไทย*. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ ระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- [3] Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human aggression. *Annual Review of Psychology*, 53, 27-51.
- [4] Attar, B. K., Guerra, N. G., & Tolan, P. H. (1994). Neighborhood disadvantage, stressful life events, and adjustment in urban elementary-school children. *Journal of Clinical Child Psychology*, 23, 391-400.
- [5] Bandura, A. (1973). *Aggression*. Englewood cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- [6] Bartholow, B. D., Bushman, B. J., Sestir, M. A. (2006). Chronic violent video game exposure and desensitization to violence: Behavioral and event-related brain potential data. *Journal of Experimental Social Psychology*, 42, 532-539.
- [7] Bell, C. C., & Jenkins, E. J. (1993). Community violence and children on Chicago's south side. *Psychiatry*, 56, 46-54.
- [8] Björkqvist, K., Lagerspetz, K. M. J., & Kaukiainen, A. (1992). Do girls manipulate and boys fight? Developmental trends in regard to direct and indirect aggression. *Aggressive Behavior*, 18, 117-127.
- [9] Björkqvist, K. (1994). Sex differences in physical, verbal and indirect aggression: A review of recent research. *Sex roles*, 30, 177-188.
- [10] Bradshaw, C. P. & Garbarino, J. (2004). Social cognition as a mediator of the influence of family and community violence on adolescent development: Implications for intervention, *Ann. N.Y. Acad. Sci.* 1036: 85-105.
- [11] Bradshaw, C. P., Rodgers, C.R, Ghandour, L. A, & Garbarino, A. (2009). Social cognitive mediators of the association between community violence exposure and aggressive behavior. *School Psychology Quarterly*, 24, 199-210.
- [12] Branchey, M.H., Buydens-Branchey, L., Lieber, C.S., (1988). P3 in alcoholics with disordered regulation of aggression. *Psychiatry Research* 25, 49-58.
- [13] Brody, L. R. (1999). *Gender, emotion, and the family*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- [14] Brody, L. R., & Hall, J. A. (2000). Gender, emotion, and expression. In M. Lewis & J. M. Haviland (Eds.), *Handbook of emotions* (2nd ed., pp. 338-349). New York: Guilford Press.
- [15] Bugue, L. & Muller, D. (2006). Belief in a just world as moderator of hostile attributional bias. *British Journal of Social Psychology*, 45, 117-126.
- [16] Buss, A. H., & Perry, M. P. (1992). The aggression questionnaire. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63, 452-459.
- [17] Crick, N. R. & Dodge, K.A. (1994). A review and reformulation of social information processing mechanisms in children's social adjustment. *Psychological Bulletin*, 115, 74-101.

- [18] Drabman, R. S., & Thomas, M. H. (1974). Does media violence increase children's tolerance of real-life aggression?. *Developmental Psychology, 10*, 418–421.
- [19] DuRant, R. H., Pendergrast, R. A., & Cadenhead, C. (1994). Exposure to violence and victimization and fighting behavior by urban black adolescents. *Journal of Adolescent Health, 75*, 311-318.
- [20] Ehrensaft, M.K., Cohen, P., Brown, J., Smailes, E., Chen, H., & Johnson, J.G. (2003). Intergenerational transmission of partner violence: A 20-year prospective study. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 71*, 741–753.
- [21] Eisenberg, N. (2000). Emotion regulation and moral development. *Annual Review of Psychology, 51*, 665–697.
- [22] Fivush, R., & Buckner, J. P. (2000). Gender, sadness, and depression: The development of emotional focus through gendered discourse. In A. H. Fischer (Ed.), *Gender and emotion: Social psychological perspectives* (pp. 232–253). Paris: Cambridge University Press & Editions de la Maison des Sciences de l'Homme.
- [23] Foster, J. D., Kuperminc, G. P. & Price, A. W. (2004). Gender differences in Posttraumatic Stress and related symptoms among inner-city minority youth exposed to community violence. *Journal of Youth and Adolescence, 33*(1), 59–69.
- [24] Funk, J. B., Bechtoldt-Baldacci, H., Pasold, T., & Baumgartner, J. (2004). Violence exposure in real-life, video games, television, movies, and the internet: Is there desensitization? *Journal of Adolescence, 27*, 23–39.
- [25] Funk, J.B., Elliott, R., Urman, M.L., Flores, G.T. & Mock, R.M. (1999). The attitudes towards violence scale: A measure for adolescents. *Journal of Interpersonal Violence, 14*, 1123–1136.
- [26] Garbarino, J. (1995). *Raising children in a socially toxic environment*. San Francisco: Jossey-Bass.
- [27] Garbarino, J., Dubrow, N., Kostelny, K., & Pardo, C. (1992). *Children in danger*. San Francisco: Jossey-Bass.
- [28] Gorman-Smith D. & Tolan P. (1998). The role of exposure to community violence and developmental problems among inner city youth. *Development & Psychopathology, 10*, 101–116.
- [29] Gorman-Smith D. & Tolan P. (1998). The role of exposure to community violence and developmental problems among inner city youth. *Development & Psychopathology, 10*, 101–116.
- [30] Guerra, N. G., Huesmann, L. R., & Spindler, A. (2003). Community violence exposure, social cognition, and aggression among urban elementary school children. *Child Development, 74*(5), 1561 – 1576.
- [31] Guerra, N. G., Huesmann, L. R., & Spindler, A. (2003). Community violence exposure, social cognition, and aggression among urban elementary school children. *Child Development, 74*(5), 1561 – 1576.
- [32] Hair, Joseph F., William C. Black, Barry Babin, J., Rolph E. Anderson, and Ronald L Tatham (2006), *Multivariate Data Analysis* (6th ed.). Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education Inc.

- [33] Hammack P.L., Richards M.H., Luo Z., *et al.* (2004) Social support factors as moderators of community violence exposure among inner-city African American young adolescents. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology* 33, 450–462.
- [34] Hastings, T., & Kelley, M. L. (1997). Development and validation of the Screen for Adolescent Violence Exposure (SAVE). *Journal of Abnormal Child Psychology*, 25, 511–520.
- [35] Hill, H. M., & Madhere, S. (1996). Exposure to community violence and African-American children: A multidimensional model of risks and resources. *Journal of Community Psychology*, 24, 26-43.
- [36] Horn, J. L., & Trickett, P. K. (1997). Community violence and child development: A review of research. In P. K. Trickett & C. J. Schellenbach (Eds.), *Violence against children in the family and the community* (pp. 103–138). New York: Free Press.
- [37] Huesmann, L. R. (1988). An information processing model for the development of aggression. *Aggressive Behavior*, 14, 13 – 24.
- [38] Huesmann, L. R. (1988). An information processing model for the development of aggression. *Aggressive Behavior*, 14, 13 – 24.
- [39] Huesmann, L. R., & Guerra, N. G. (1997). Children's normative beliefs about aggression and aggressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72, 408 – 419.
- [40] Jones, M. J. (2007). Exposure to chronic community violence: Resilience in African American children, *Journal of Black Psychology*, 33, 125 – 149.
- [41] Jitpiromsri, S. (2011). *The Protracted Violence amidst the Unstable Political Situation after 2011 Elections*. Deep South Watch (DSW) Center for Conflict Studies and Cultural Diversity (CSCD) Prince of Songkla University, Pattani Campus. Online available: <http://www.deepsouthwatch.org/node/2343>.
- [42] Krakowski, M., Czobor, P., Carpenter, M.D., Libiger, J., Kunz, M., Papezova, H., Parker, B.B., Schmader, L. & Abad, T. (1997). Community violence and inpatient assaults: Neurobiological deficits. *The Journal of Neuropsychiatry and Clinical Neurosciences*, 9, 549-555. Krenichyn, Saegert & Evans, 2001
- [43] Kring, A. M. & Gordon, A. H. (1998). Sex Differences in Emotion: Expression, Experience, and Physiology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(3), 686 – 703.
- [44] Lambert, S. F., Copeland-Linder, N. & Ialongo, N.S. (2008). Longitudinal associations between community violence exposure and suicidality. *Journal of Adolescent Health*, 43, 380–386.
- [45] Lambert, S. F., Copeland-Linder, N. & Ialongo, N.S. (2008). Longitudinal associations between community violence exposure and suicidality. *Journal of Adolescent Health*, 43, 380–386.
- [46] Lopez, E. E., Perez, S. M., Ochoa, G. M. & Ruiz, D. M. (2008). Adolescent aggression: Effects of gender and family and school environments. *Journal of Adolescence*, 31, 433–450.
- [47] Luthar, S. S. (2006). Resilience in development: A synthesis of research across five decades. In D. Cicchetti & D. J. Cohen (Eds.), *Developmental Psychopathology: Risk, disorder, and adaptation* (pp. 740–795). New York: Wiley

- [48] Margolin, G. and Gordis, E. B. (2004). Children's exposure to violence in the family and community. *Current direction in psychological science*, 13(4), 152 – 155.
- [49] Martin, S. L., Gordon, T.E., & Kupersmith, J. B. (1995). Survey of exposure to violence among the children of migrant and seasonal farm workers. *Public Health Reports*, 110, 268-276.
- [50] Martinez, P., & Richters, J. E. (1993). The NIMH Community Violence Project: II. Children's distress symptoms associated with violence exposure. *Psychiatry: Interpersonal and Biological Processes*, 56, 22 – 35.
- [51] Mazza J.J. & Reynolds W.M. (1999) Exposure to violence in young inner-city adolescents: relationships with suicidal ideation, depression, and PTSD symptomatology. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 27, 203–213.
- [52] McCart, M. R., Smith, D. W., Saunders, B. E., Kilpatrick, D. G., Resnick, H & Ruggiero, K. J.(2007). Do urban adolescents become desensitized to community violence? data from a national survey. *American Journal of Orthopsychiatry*, 77, 434-442.
- [53] Mitchell, S. J., Lewin, A., Horn, I. B., Valentine, D., Sanders-Phillips, K., & Joseph, J. G. (2010). How does violence exposure affect the psychological health and parenting of young African-American mothers?. *Social Science & Medicine*, 70, 526 – 533.
- [54] Molitor, F., & Hirsch, K. W. (1994). Children's toleration of real-life aggression after exposure to media violence: A replication of the Drabman and Thomas studies. *Child Study Journal*, 24, 191–208.
- [55] Molpeceres, M. A., Lucas, A., & Pons, D. (2000). Experiencia escolar y orientacion hacia la autoridad institucional en la adolescencia [School experiences and orientation towards institutional authority in adolescence]. *Revista de Psicologia Social*, 15, 87–105.
- [56] Moroschan, G. Sex Differences in the Use of Indirect Aggression in Adult Canadians. *Evolutionary Psychology*, 7(2), 146 – 159.
- [57] Mrug, S., Loosier, P.S, & Windle, M. (2008). Violence exposure across multiple contexts: Individual and joint effects on adjustment. *American Journal of Orthopsychiatry*, 78, 70-84.
- [58] Ng-Mak, D.S., Salzinger, S., Feldman, R. S., & Stueve, C.A. (2002). Normalization of violence among inner-city youth: A formulation for research. *American Journal of Orthopsychiatry*, 72, 92-101.
- [59] Ng-Mak, D.S., Salzinger, S., Feldman, R. S., & Stueve, C.A. (2004). Pathologic adaptation to community violence among inner-city youth. *American Journal of Orthopsychiatry*, 74, 196-208.
- [60] Nichols, T. R., Graber, J. A., Brooks-Gunn, J. & Botvin, G. J. (2006). Sex differences in overt aggression and delinquency among urban minority middle school students. *Applied Developmental Psychology*, 27, 78 –91.
- [61] O'Donnell, D. A., Schwab-Stone, M. E., & Muyeed, A. Z. (2002). Multidimensional resilience in urban children exposed to community violence. *Child Development*, 73, 1265-1282.

- [62] Overstreet S. & Braun S. (2000) Exposure to community violence and posttraumatic stress symptoms: mediating factors. *American Journal of Orthopsychiatry*, 70, 263–271.
- [63] Ozer, E. J. & McDonald, K. L. (2006). Exposure to Violence and Mental Health Among Chinese American Urban Adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 39, 73–79.
- [64] Ozer, E. J. & Weinstein R. S. (2004). Urban adolescents' exposure to community violence: the role of support, school safety, and social constraints in a school-based sample of boys and girls. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 33, 463 – 476.
- [65] Patterson, G.R. (1982). *A social learning approach to family intervention* (Vol. 3). Coercive family process. Eugene, OR: Castalia.
- [66] Price, J. M., & Glad, K. (2003). Hostile attributional tendencies in maltreated children. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 31, 329-343.
- [67] Rosenthal B.S. & Wilson W.C. (2003). The association of ecological variables and psychological distress with exposure to community violence among adolescents. *Adolescence*, 38, 459 – 479.
- [68] Rule, B., & Ferguson, T. (1986). The effects of media violence on attitudes, emotions and cognition. *Journal of Social Issues*, 42, 29-50.
- [69] Schwab-Stone, M., Chen, C., Greenberger, E., Silver, D., Lichtman, J., & Voyce, C. (1999). No safe haven II: The effects of violence exposure on urban youth. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 38, 359 – 367.
- [70] Self-Brown S.R., LeBlanc M., Kelley M.L., *et al.* (2006). Effects of community violence exposure and parental mental health on the internalizing problems of urban adolescents. *Violence & Victims*, 21, 183–198.
- [71] Shahinfar, A., Kupersmidt, J. B., & Matza, L. S. (2001). The relation between exposure to violence and social information processing among incarcerated adolescents. *Journal of Abnormal Psychology*, 110, 136 – 141.
- [72] Shields, S. A. (2002). *Speaking from the heart: Gender and the social meaning of emotion*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- [73] Singer, M. I., Miller, D. B., Guo, S., Flannery, D. J., Frierson, T., & Slovak, K. (1999). Contributors to violent behavior among elementary and middle school children. *Pediatrics*, 104, 878 – 884.
- [74] Winton, M. A. & Unlu, A. (2008). Micro–macro dimensions of the Bosnian genocides: The circumplex model and violentization theory. *Aggression and Violent Behavior*, 13, 45–59.
- [75] Zahn-Waxler, C. (2001). The development of empathy, guilt, and internalization of distress: Implications for gender differences in internalizing and externalizing problems. In R. Davidson (Ed.), *Anxiety, depression, and emotion: Wisconsin symposium on emotion*, Vol. I (pp. 222–265). New York: Oxford Press.